

Psalmus

cam. Quid est quod exposui? Si intelleximus: attende ipsius verba in euāgeliō: Amē amē dico vobis inq̄t: nisi granū frumenti cadens in terrā mortuū fuerit ipsū solū manet: si aut̄ mortuū fuerit multū fructū affert: hoc ibi ait: vbi etiā dixit: Lū exaltatus fuero a terra oīa trahā ad meipm. Nisi granū frumenti inq̄t cadens in terrā mortuū fuerit ipsū solū manet: si aut̄ mortuū fuerit multū fructū affert. Ergo illi granū multa seges debebat: sed expecta: mortificetur adhuc: quia granū nūl in terrā cederit et mortificatū fuerit solū remanet. Ergo solus erat anteq̄z esset mortificatus. Propterea et Petri nōdū habebat tales vires: accepturus erat vires sequēdi: non habebat pcedendi. Propter christū enī: id est ppter confessionem noīs christi quo christiani sum⁹: nemo mortuus est aī chri- stū: ne forte occurrat nobis: multi enī mor- tu sunt et martyres sunt: multi et ppbete talia passi sūt: nō tamē ideo morebant q̄ prenūciabant christū: sed quia peccata ho- minū dicebant in eos: et eorū unīquitatib⁹ liberius resistebāt: et habent inter marty- res. Juste etenī si nō p nominis christi cōfessione: tamen pro veritate occisi sūt. Usq̄ adeo aut̄ pro ipso nomine: id est p pfectiōne noīs christi nemo mortuus est: aīq̄ granū illud caderet in terrā: cuius ex psona dictū est: singularis ego sum donec trā- seam: vt et ipse Johānes qui recens inter- sectus erat: ab iniquo rege donatus puel- le saltatrici: nō ppter hoc interfactus esset quia confessus est christū. Potuit itaq̄ et inde occidi ei hoc a multis: Si ppter aliud occisus est ab uno: quāto pot⁹ ppter chri- stū potuit occidi ab ip̄s qui occidēt chri- stū: Perhibebat enī christo testimonium Johānes. Illi qui audiebāt christū ip̄m occidere volebāt: et eū qui testimonium ghi- bebat nō occidebāt. Quia enī si fieret im- petus ppter christū in Johānem: nō nega- ret. Erāt q̄ppe in illo vires magne quibus appellatus est amicus spōsi. M̄agna in il- lo gra: magna excellētia: int̄ natos mulie- rū nemo exurrexit maior Johāne bapti- sta. Ergo in illū ipetus factus est q̄ nō ha- bebat tales vires. Sit et impēt⁹ in Petrū: nō sit in Johānem. Etenī vires ipsas p- te post accepit: tūc infirm⁹ fuit. Pro chri- sti nomine ille interrogat qui vires nō ha- bebat. Ille qui habebat vires: nō patit p- secutiōem ppter christum: ne pro nomine

CXLI

christi aīcederet christū. Non occiditur a iudeis qui ghibebat libēz testimonium chri- sto q̄ē occiderūt iudei: et occidit ab He- rode quia dicebat ei: non tibi licet habere vxorem fratris tui. Neq̄ enī frater eius si- ne posteritate decesserat. Pro lege quidē veritatis: pro equalitate: pro iusticia: ideo sanctus: et ideo martyr: sed nō tñ pro illo nomine quo christiani sum⁹. Quare hoc: nīl ut impleretur: singularis ego sum do- nec transeam:

Explicit Tractat⁹ de ps. CXL
Incipit Tractat⁹ de ps. CXLI

Prefatio.

Solenitati martyrum sicut deuotio celebratā v̄rē: ita nostre seruitur sermo debet. Sz meminisse oportet caritatē vestrā: hesterna die q̄ mīta di- cta sint. Nō enī quia propter auiditatem in teroris oris vestri: q̄ totū sermonē tāq̄ re- centes affūstis: ppter obliuisci debem⁹ infirmitatis cōmuniis: primo quia et hono rare oportet verba pclarā sicut scriptū est: Preclara aut̄ verba sapiētiae sūt. Bñi dei sunt: p nos tāq̄ p vascula vobis munistrā tur: et si fictilia sūt vasa: sed panis celestis est. Ap̄lus dicit: Habem⁹ thesaurū istū in vasis fictilibus ut eminētia virtutē sit dei. Qui aut̄ thesaurus: idē et panis. Nā si nō idem esset thesaurus et panis: non de ipso thesauro alibi scriptū esset: Thebur⁹ desi- verabilis requiescit in ore sapiētis: vir au- tem stultus glutit illū. Enī admonem⁹ ca- ritatē vestrā: vt ea q̄ audiendo tāq̄ v̄tre mēoria pditis: rursus reuoluēdo et cogitā- do quodammodo ruminetis. Hoc ē enī the- saurus desiderabilis: req̄escit in ore sapiētis: vir aut̄ stultus glutit illū. Breuiter di- cit: sapiēs ruminat: stultus nō ruminat. Hoc aut̄ apte et latine quid est: Sapiēs cogitat ea que audierit: stultus aut̄ audita obliuio ni tradit. Neq̄ enim propter aliud in lege mūda ea dicta sūt animalia que rumināt: immūda q̄ non rumināt. Nā creatura dei oīs mūda est. Artifici deo: tā mūd⁹ ē agn⁹ q̄ porc⁹. Creavit enī omnia bona valde: et omnis creatura dei bona ē. Bicit apo- stol⁹. Et omnia mūda mūdis. Lū ergo in natura v̄trūq̄ sit mūdū: significatē tamē agnus significat aliquid mūdū: porcus significat aliquid immūdū. Agnus sig- nificat innocentiam sapientie ruminatē:

Psalms

porcus significat immunitiam stulticie obliuiscientis. Brevis psalmus pro solennitate dictus est: videamus an possit etiam breviter tractari.

Expositio psalmi.

Voce mea ad dñm clamaui: Sufficeret: voce ad dominum clamaui: forte non frustra additum est mea. **M**ulti enim clamant ad dñm: nō vox sua: sed vox corporis sui. Homo ergo interior in quo cepit habitare christus per se deum: vox sua non strepuit labiorum: sed in affectu cordis clamet ad dñm. Nō ubi homo audit ibi deus audit. Nisi vox pulmonum: et laterum: et lingue clamans: homo te nō audit. Logitatio tua clamor est ad dominum. Voce mea ad dominum clamaui. **V**oce mea ad dñm depcat sū. Quod dixit clamaui: exposuit cuī dixit depcat sū. Clamat enī ad dñm: et qui blasphemāt. Insuperiori versu clamore posuit: in sequenti clamore exposuit. Quasi exigeret quo clamore clamiasti ad dñm: ad dñm inquit depcat sū. Clamor meus depcatio mea: non cōstitutum: non murmur: non blasphemia. **E**ffundo ante eū p̄cēm meam: Quid est ante eū: In prospectu eius. Quid est in cōspectu ei? Ibi videt. Ibi autē nō videt: Ita enim dicimus ubi videt: quasi alicui nō videat. Sed in isto cetero rerum corporalium vident et hoīes: vident et animalia: ille autē videret: et ubi homo nō videt. Nā cogitationem tuā nullus hoīm videt: deus autē videt. Ibi ergo effunde p̄cē tuā: ubi solus ille videt qui remunerat. Nā in abscondito te dñs Jesus christus iussit orare: sed si agnoscas cubiculum tuū et mūdas: ibi rogas deum. Cum autē oratis inquit: nolite fieri sicut hypocrite: qui stat in plateis et vicis orantes: ut videant ab hominibus. Tu autē cū oras intra i cubiculum tuū: et claude ostium: et deprecare deū tuū in occulto: et qui videt in occulto reddet tibi. Si hoīes reddituri sūt: effunde ante homines p̄cē tuā: Si deus redditur ē: effunde aī eū p̄cē tuā et claude ostium: ne temptator ingrediatur. Lēptator nō cessat pulsare ut irrūpat: si clausū inuenierit trāsit. Iō apostolus: quia i nostra potestate est ostium claudere: ostium cordis nō parietū: ibi enī et cubiculum: quia ergo in potestate nostra est

hoc ostium claudere: Neq; detis inq̄t loch diabolo. Etenī si intravit et possedit: atē de quia tu negligēter clausisti: aut claude re neglexisti. Quid est autē claudere ostium: Hoc ostium tāq; duas habet valvas: cupiditatis: et timoris: Aut cupis aliqd terrenū: et hac intrat: aut times aliqd terrenū et hac intrat. Timoris ergo et cupiditatis ianuam claude contra diabolū: api ad christū. Quō ipsas valvas aperis ad christū: Lupiendo regnū celorum: timendo ignē gehenarū. Per cupiditatē seculi dia bolus intrat: per desideriū rite eterne christus intrat. Per timorē penarū typaliū dia bolus intrat: per timorē ignis eterne christus intrat. Ecce martyres clauerū ianuam p̄tra diabolū: christo aperuerūt. Pro misit eis multa mūdus iste: riserūt: clauerūt valvā cupiditatis aduersus diabolū. Minat ē mūdus iste bestias: ignes: cruces: nō timuerūt: clauerūt timoris valvā cōtra diabolū. Videam si aperuerūt illā christo. Qui confessus me inquit fuerit coram hoībus: confitebor illū: et ego corā patre meo qui ē in celis. Amauerūt ergo regnum celorum: ubi eos cōfitebis christū. Quōmodo eos confessurus est christus: Clemēte benedicti patris mei: percipite regnum quod vobis paratū est ab origine mūdi. Confitebitur illos ad dexterā positos. Videam si et timoris valvā christo apuerūt: quā diabolo clauerāt. Uno cōdēq; loco dñs monet hoc: ut et diabolo claudat: et si bi apiatur. Nolite inq̄t timere eos qui corpus occidit: aīaz autē nō possunt occidere. Monuit ut timoris valua in facie diabolo elideretur. Ergo nihil est timēdū: Non ergo apitur aditus timoris christo: q̄ clausū ē diabolo: Statim subiecit tāq; dicēs: Exclusisti illū: aperi mīhi. Sz eū timete inquit qui habet potestatē et aīam et corpus occidere in gehenā ignis. Nā ergo si credisti et aperuisti christo: claude cōtra diabolū. Intus est christū: ibi habitat: Effunde ante eū p̄cē tuā: noli querere: ut de longe exaudiatur. Nō enī longe est sapientia dei: que p̄cedit a fine usq; ad finē fortiter: et disponit oīa suauiter. Ecce intus est apte: ante eū effunde p̄cē tuā. Ibi sūt aures eius: qā neq; ab ore: neq; ab occidēte: neq; a desertis montibus: quoniam deus iudex est. Si iudex est: qualē causam geras in corde tuo vide. Effundā ante eū p̄cē meā. **T**ribulationē meā in co

Alia līa.
t in conspectu
eius orationē.

Alia līa. t
t aī ipsum
pnuncio.

Psalmus

spectu ei⁹ annūciabo. Repetitio est: et
 in superiorib⁹ duobus versib⁹: et in his pse-
 quētib⁹ sentētie due sūt: & vtraq^b bis dicta.
 Una est illa: Gloce mea ad dñm clamaui:
 voce mea ad dñm deprecat⁹ sum. Altera
 est: Effundā ante cū precē meā: tribulatio-
 nem meā in p̄spectu eius annūciabo. Qd
 enī est: ante eū: hoc est: in cōspectu eius: et
 qd est: precē meā effundā: hoc est: tribula-
 tionē meā annūciabo. Quādo hoc facit:
 In p̄secutiōe posīt⁹ loquit. [†] Cum de-
 ficit a me sp̄us me⁹: Quare deficit spi-
 ritus tuus o martyr in tribulatiōe positez
 Ut non mibi arrogē vires meas: vt sciam
 q̄ aliis in me operat ipsam virtutē. Cum
 aſit vos tradēt iudicib⁹: sicut monuit dñs
 quos martyres facere volebat: Nolite co-
 gitare qd loquamini: nō enī vos estis qui
 loquimini: sed sp̄us p̄fis vestri qui loquit
 in vobis. Ergo deficiat sp̄us tuus: loquat
 sp̄us dei. Merito eos paupes facere vole-
 bat sp̄u: Beati inq̄t paupes sp̄u: qm̄ ip̄oz
 est regnū celoz. Beati ḡ paupes sp̄u suo:
 diuites sp̄u dei. Omnis enī hō qui sp̄m suū
 scquir: superbus est: Subde sp̄um tuis: vt
 capiat sp̄um dei. Ibat in culmē: resideat
 in vallē. Si icrit in culmē: denatrat ab illo
 aqua: si in valle reſederit: implebit ex ea: et
 sit ille venter de quo scriptum est: Flumi-
 na aque viue fluent de ventre eius. Ergo
 cū deficit a me sp̄us meus in p̄spectu tuo:
 annūciavi tribulationē meaz: humilis fa-
 ctus confitēs tibi: deficiēt sp̄u meo: cū sim
 plenus sp̄u tuo. Et audierūt forte hoīes:
 q̄ defecit in me sp̄us meus: et desperau-
 rūt de me et dixerūt: Lepim⁹ eū et oppres-
 mus eum. Et tu cognouisti semitas
 meas. Illi enim me deiectum putabant:
 tu me stāte cernebas. Illi qui p̄sequebāt et
 cōprehēderāt implicatos putabāt pedes
 meos: s̄ illis obligati sunt pedes et cecide-
 runt: nos autē surrexim⁹ et erecti sumus.
 Oculi mei semp ad dñm: qm̄ ip̄se euellēt
 de laqueo pedes meos: perleueraui ambu-
 lando. Qui enī p̄seuerauerit vscg in finem
 hic saluus erit. Illi oppressuz me putabāt:
 sed ego ambulabā. Tbi ambulabā: In se-
 mitis quas illi nō videbāt qui me captum
 putabant: in semitis iusticie tue: in semitis
 preceptorū tuorū. Tu enī cognouisti semi-
 tas meas: persecutor nō eas cognouit: nā
 non in eis mibi iniuderet si in eis mecum am-
 bularet. Que sunt iste semite: nisi vie ille de
 quib⁹ alio loco dicit: flouit dñs viam iu-

CXLI

storū et via impiorū peribit? Hō dixit: viā
 impiorū nō nouit: nouit viā iustorū: et via
 impiorū peribit. Quod enī non nouit pe-
 ribit: multū locis scripture inuenim⁹: quia
 dei agnoscere seruare est: dei agnoscere cu-
 stodire est: nō aſit agnoscere damnare est.
 Glnde enī qui nouit omnia dicturus est in
 fine: nō nouit vos: Non inde gaudeat et di-
 cat: nō puniemur: q̄a nō nouit nos iudex.
 Jā puniti sunt si eos nō nouit iudex. Que
 ergo sunt vie quas nouit dñs: ip̄se hic di-
 cete sunt semite: quo ait: tu cognouisti semi-
 tas meas. Omnis enī semita via est: non
 omnis via semita est. Quare ergo semite
 vie sunt dicte: nūl q̄ anguste sunt: Vla la-
 ta impiorū: via angusta iustorū. Que via
 ip̄se et vie: queadmodū que ecclesia: ip̄se ec-
 clesie: et qb̄ celū et ip̄i celū: pluraliter dicunt
 et singulariter dicunt: ppter unitatē ecclesie
 vna ecclesia: vna est colubā mea: vna est
 matrī sue: ppter cōgregatiōes fratemas p̄
 loca multe sunt ecclesie. Ecclesie inquit iu-
 dei que erāt in christo gaudebāt: q̄ ille qui
 nos p̄sequebāt nūc euāgelizat fidem: quā
 aliquando vastabat: et in me glorificabat
 deum. Ecclesiā sic dixit: et vnam ecclesiā
 sic dicit. Sine offensiōe estote iudeis: et gre-
 cis: et ecclesie dei. Sic ergo et vie et via: et
 semite et semita. Quare semite: et quare se-
 mita: Quomō quare ecclesie et ecclesia ra-
 tionem reddidim⁹: debemus et hic redde
 rationem. Semite dicte sunt dei: quia
 multa precepta sunt: et q̄a eadē multa pre-
 cepta ad vnu redigūt: q̄ plenitudo legis
 caritas: Popterea vie iste in multis pre-
 ceptis ad vnum colliguntur et vna dicuntur:
 quia via nostra caritas est. Videam⁹ si ca-
 ritas via est. Audiam⁹ aplūm: Et adhuc
 supeminoriē viam vobis demonstro.
 Quam dicas o apostole supeminōrem
 viam: Quā dico audi: Si linguis boium
 loquar et angelorū: caritatē autē nō habeā:
 factus sum velut eramētū sonās: aut cym-
 balum tinniēs: Et si habuero p̄phetā et
 sciero omnia sacramēta et omnē scientiā: et
 si habuero omnē fidē ita vt montes trāffe-
 ram: caritatē autē non habeam nibū sum:
 Et si distribuero oīa mea pauperib⁹: et si
 tradidic̄o corpus meū vt ardeā: caritatez
 autē non habeā nibū mihi prodest. Ergo
 caritatē dixit supeminōrem viam. Ma-
 gna via ista fratres: magnū miraculū ha-
 bet hec via. Lerte quia supeminōrem: ex-
 cellētiōrem. Hoc enī supeminet quod excel-
 23 4

Psalms

suz est. Nihil excellētū est via caritatis: et nō in illa ambulāt nisi humiles. Hoc ergo semitas dicit p̄cepta caritatis. Tu ḡ inquit cognouisti semitas meas. Tu nosti: q̄a qd̄ pro te patior: amore patior. Tu nosti: q̄a caritas in me omnia tolerat: Tu nosti: q̄a et si trado corpus meū ut ardeā: habeo illaz sine qua illud non prodest homini. Quis autē nouit vias istas hoīs fratres mei: nisi vere ille cui dictum est: tu cognouisti semitas meas. Omnia enī facta humana ante oculos hominū incertū est quo corde fiāt. Et c̄ multi impij metentes semetipos ex se metipsis dicūt de nobis q̄ ista in ecclesia querim⁹: honores: laudes: utilitates temporales: Q̄ multi dicūt: me ppter ea loqui vobis: ut acclametis et laudemis me: et hāc me habere finē: et hāc intentionē cūloquor: Et quomō eis ostendo nō ea intentionē me loqui: Restat ut deo dicā: tu cognouisti semitas meas. Quomō illi sciūt qd̄ nec vos scitis: Quomō illi sciunt: qd̄ vir ego scio: Fleq̄ enī meipsuz dijudico: Qui enī iudicat me domin⁹ est. Nescio quid de se Petrus nesciens p̄sumpsit: et aliud videbat in virib⁹ eius medicus. Ergo pie pureq; clamet ad dominū: quia vere clamat: tu cognouisti semitas meas. Sed vis ut ducat te per istas semitas: Esto mitis: esto mansuetus: nō feror: nō superbus: nō excussa et erecta ceruice: sicut equus et mulus qui bus nō est intellect⁹. Cum enī fueris mitis: cum fueris mansuetus: insidabit domin⁹ et ducet te per vias suas. Birget enī mites in iudicio: docebit mansuetos vias suas.

Allia. Tu ergo cognouisti semitas meas. In tam ulabā. via hac qua ingrediebar: abscondere rūt mihi muscipulā. Via hec qua ingrediebar christus est: ibi illi absconderūt muscipulā qui perseguunt in christo ppter nomē christi. Ibi ergo abscondere muscipulam mihi. Quid in me zelant: Quid in me perseguunt q̄ christian⁹ sum: Si hoc perseguunt q̄ christian⁹ sum: in via quam ingrediebar abscondere mihi muscipulā. Quantū in ipsis est: in via qua ingrediebar ipsi abscondere mihi muscipulā mihi. Quā tum ad eorū cupiditatē pertinet: quantū ad eorū conatū: quantū ad eorū votū: in ipsa via me voluerūt habere muscipulam qua caperet. Sed nouit domin⁹ viā iustorum: et tu cognouisti semitas meas. Hoc quidē illi voluerūt: sed tu eos nō permisisti in te ponere scandalū: q̄ tu es via mea.

Mam et heretici in nomine christi nobis volunt abscondere scandalū: et ipsi fallūt. Qd̄ se in hac via putat ponere: extra vias ponit: q̄a et ipsi extra vias sunt: Muscipula ponere nō possunt vbi ipsi nō sunt. Sed dictū est hoc fīm cupiditatē eorum: fīm votū et opinionē eorū. Nam expresse alibi dictū est: Juxta semitas scādala posuerūt mihi. Hoc quod dictū est in via: fīm cupiditatē eorū et votū dictū est: Illud quod dictū est iuxta viā: id est iuxta semitas: fīm veritatē dictū est. Reuera enī non ponit in semita: non ponit in ipsa via: quia christus est via. Sane iuxta semitas ponit: nō eos christus sinit ponere in via: ne non sit qua eam⁹. Sinit tñ eos ponere iuxta vias ut de via non declinem⁹. In via se putat ponere scādalu paganus: quādo mibi dicit: Lolis deū crucifixū: Reprehēdit crucem christi quā nō intelligit. In christo se ponere putat quod iuxta viā ponit. Non egrediar a christo: et nō incido in muscipulam. Insultet ille crucifixo christo: videā ego in frontib⁹ regū crucē christi. Qd̄ irritet: ibi saluor. Nihil est superbius egrotō qui deridet medicamentū suū. Si non derideret: acciperet et ipse et sanaret. Crux illa signum est humilitatis: ille autē superbia nimia nō agnoscit unde sanet tumor anime sue. Si autē ego agnosco in via ambulo. Usq; adeo de cruce nō erubesco: ut nō in occulto loco habeā crucem christi: sed in fronte portē. Multa sacramēta aliter atq; aliter accipim⁹. Quedā sicut nostis ore accipim⁹: quedā per totū corpus accipim⁹. Quia vero in fronte erubescit ille qui dixit: Qui me erubuerit corā hominib⁹ erubescā eum corā patre meo: qui in celis est: ipsam ignominiam quodāmō et quā pagani deridēt in loco pudoris nostri constituit. Audis hominē insultare impudēti et dicere: frontē nō habet. Quid est frontē nō habet? Impudēs est. Non habeā nudā frontem: tegat eam crux domini mei. Ergo in via qua ingrediebar: abscondere mihi muscipulam mihi: quantū in ipsis est: nam iuxta viam posuerunt: ego autē tutus ero si de via nō recessero. Ignoras quia in medio laqueorū ingredieris: ait scriptura: Quid est in medio laqueorum: In via christi: et hinc laquei et hic laquei: Laquei a dextris: laquei a sinistris. Laquei a dextris prosperitas seculi: laquei a sinistris aduersitas seculi. Laquei a dextris promissiones:

Psalms

laquei a sinistris terrores. Tu in medio laqueorum ingredere: a via noli discedere: nec permisso te capiat: nec terror elidet. In bac via qua ingrediar absconditur musci pulā nubi. **C**onsiderabā ad dexterā et videbā: In dexteram cōsiderabat et videbat: in sinistrā qui cōsiderat excebat. Quid est in dexterā cōsiderare? Ebi erūt ilū qb' dicet: Venite b̄scidi p̄ris mei possi dēte regnū. Erūt enī qdā in sinistra: qb' dicit: Ite in ignē eternū qui parat' est diabolō et angelis eius. Fremēte ergo toto mūdo et minante in persecutiōib': crebrescētibus vndiqz insultatiōib' hominū atqz terroribus: ille cōtemnēs presentia: respiciebat in futura: attēdebat in dexterā vbi futurus est: vbi esse meditabat illuc attēdebat: et ideo omnia serebat. Illi aut qui persequebant' nō videbant: Ideo cū diceret: Considerabā ad dexterā et videbā: secur' ait: Et nō erat qui cognosceret me. Cum enī toleras omnia: quis nouit qd attēdas: vtrū ad dexterā oculū dirigas an in sinistrā. In eo qd toleras si laudē hoīm queris: in sinistrā attēdisti. In eo qd toleras si pmissa dei queris: in dexterā attēdisti. Attēdisti in dexterā videbis: attēdisti in sinistrā exceaberis. Sed et cū vides ad dexterā: nō erit qui te agnoscat. Quis enī te cōsiderat nisi dñs: cui dicas: Et tu cognovisti semitas meas. Nec erat qui cognosceret me. **P**erīt fuga a me: Tancū circūclusum se dicit: perīt fuga a me. Insultēt persecutores: Oppressus est: capt' est: circūclusus ē: vict' est: perīt fuga ab illo. Ab illo perīt fuga qui nō fugit: qui aut nō fugit patiat' quicquid pōt pro christo: id est nō fugit animo. Nam corpe fugere licet: concessum est: permisum est: dñs dicente: Si vos psecuti fuerint in vna ciuitate: fugite in alterā. Qui ḡ nō fugit animo: perīt ab illo fuga. Si interest q̄re nō fugiat: qz circūclusus est: qz capt' est: an qz fort' est. Et a capto perīt fuga: et a forte perīt fuga. Que ergo fuga cauēda est: que fuga a nobis pereat: Se qua dñs dicit in euāgeliō: Quia pastor bonus animā suā ponit pro ouib' suis: mercenarius ait et q̄ nō est pastor cū viderit lupū veniente fugit. Cū viderit predonē: quare fugit: Quia non est ei cura de ouib'. Talis fuga ab isto perierat: siue ab ipsius capitī persona accipiamus hanc voce; illius christi dñi: qui pro omnibus mortuus est: siue a membris eius

CXL

martyrib' nřis: qz et ipsi pro fratrib' passi sunt. Audi Joannē dicentē: Sicut enī ille animā suā pro nobis posuit: sic et nos debem⁹ animas pro fratrib' ponere. Sed cū illi ponit christus ponit: qz cū illi patunt psecutionē ipse clamat: quid me persequeris? Perīt fuga a me. Et nō est q̄ requirat animā meā. Ergo nō est qui exquirat animā ipsius. Evidit hoīes velle seire in necem suā: velle effundere sanguinē ei⁹: quomō nō est qui requirat animā eius. Et hoc duobus modis accipit. Quomō perire fugā accipit duob⁹ modis: qz et a capto et a forte perīt fuga: sic duob⁹ modis queritur anima hoīis: aut a persecutorib⁹: aut a dilectorib⁹. Ita ḡ nō est qui requirat animā meā. De illis dixit: certe qui psequit animā meā: et non querit animā meā. Si ait requirat animā meā inueniet inherētem tibi. Et si norunt cā querere: norunt et imitari. Nā vt noueritis queri animā hoīinis et a persecutorib⁹: inde alibi dicitur: Confundant et reuereant qui querunt animā meā. **C**lamauit ad te dñne dixi tu es spes mea: Quādo tolerabā: quādo tribulabar: dixi tu es spes mea. Spes mea hic: ideo tolero. Portio autē mea non hic: sed in terra viuentū. Bat deus portionē in terra viuentū: sed nō aliquid a se extra se. Quid dabit amanti se: nū se! **A**lla lfa. Intende ad orationē meā: quia huiliatus sum nimis. **A**llia lfa. huiliatus sum nimis. Humiliatus a persecutorib⁹: humiliat⁹ in cōfessione: humiliat se inuisibiliter: humiliat⁹ ab hostib⁹ visibiliter. Erigit ergo ab illo visibiliter et inuisibiliter. Inuisibiliter erecti sunt iam martyres: visibiliter erigētur: cū corruptibile hoc induerit incorruptionē in resurrectione mortuorū: cū et hoc ipsum in quod solū psecutores seire potuerūt instaurat. Nolite timere eos qui corpus occidunt: animā ait non possunt occidere. Et quid perit: Quid occidit: Vel hoc eis permititur vt qd occiderint pereat: Non periet. Audi ipsius dñi promissionē: Amen dico vobis: capillus capitī vestri non periet. Quid ergo de ceteris mēbris sollicitus es vbi capillus nō perit: **E**ruue me a pse **A**llia lfa. quentib⁹ me: A quibus putatis q̄ oret ut eruatur: Ab hominib⁹ qui psecubāt: Ita vero ipsi hoīes sunt hostes nři: Habeamus alios hostes inuisibiles: qui aliter psecuant. Homo psequit ut occidat corpus: psequit aliis vt illaqueat animā: Et ideo

Psalms

per vasā sua: qz de illo dictum est: Operat in filiis diffidēte per vasā sua: id est hoīes in quib⁹ operat: agit p̄secutionē corporis: vt intus fiat ruina cordis. Nam si cadēte corpore stat anima: muscipula cōminuta est: et nos liberati sumus. Ergo sunt ⁊ alii hostes nostri: a quib⁹ deprecari debem⁹ dñm ut eruat nos: ne seducant nos: vel fractos molestijs secularibus: vel inductos illecebri. Qui sunt isti hostes? Videam⁹ si ab aliquo seruo dñi aperte describunt: ab ali quo milite perfecto: qui cū illis cōgressus est. Audi apostolū dicentem: Non est nobis colluctatio aduersus carnem ⁊ sanguinem. Nolite quasi odia vestra puertere in homines: et eos vobis hostes existimare: et eorū inimicitijs vos cōteri putare. Iſi homines quos timetis: caro ⁊ sanguis sunt: t̄ nō est vobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē. Sic voluit dicere: contemnens hominū mortalitatēz. Et aduersus quos? Aduersus principes inquit et potestates: et rectores huius mundi tenebrarū harum. Expaueras cum audires: rectores mundi. Si rectores mundi isti⁹: nunquid preter mundū iturus es vbi illos nō patiaris? Preter mundū iturus es vbi ab eis eruaris? Sic ergo accipe mundū ⁊ tenebrarū harū rectores: nō rectores celi et terre. Nam ipsa fabrica dei est. Celi ⁊ terra mundus dicitur: ⁊ hoīes mali mundus. Quare et isti mundus? Quia diligit mundū: ⁊ ideo tenebre: qz ⁊ impn. Ideoqz iam ex ipso numero credētibus multis: quid dicit aplus? Fuitis ali quādo tenebre: nunc aut lux in dño. Ante h̄ essetis ergo lux: cū tenebre essetis: attēdite quē rectore habuistis. Quem rectore habent unīqui: nūs diabolū: quomodo pīj et fideles rectore habēt christū? Ergo diabolū et angelos eius rectores mundi appellavit: id est rectores dilectorū mundi: rectores peccatorū: quod est tenebrarū harū. Ipsos habem⁹ inimicos: a quib⁹ debem⁹ deprecari dñm: vt eruaniur. Audi mundū: et mundū aperte vno loco in scriptura sancta in euāgelio: mundū quem fecit deus: mundū quē regit diabolus: id est dilectores mundi. Homines eni ipsos fecit deus: dilectores mundi nō eos fecit. Mundū eni diligere peccatū est: peccatū aut non fecit deus. Audi ergo vt dicere ceperā mundū et mundū. In hoc mundo erat dictū est. De quo dictū est: in hoc mundo erat: nisi de sapientia dei: qd est christus Iesu: de qua di-

XL

ctum est qd pauloante cōmemoraui: Per tendit a fine v̄sq ad finem fortiter: ⁊ disponent omnia suaviter. Attigit eni v̄biqz propter suā mūdiciā: et nihil inquinatū in illā incurrit. Ergo in hoc mundo erat: ⁊ mundus p̄ ipm fact⁹ est: ⁊ mundus eū nō cognouit. Audistis duos mundos: mundus per eū factus est: ⁊ mundus eum nō cognouit. Nō mundus qui factus est per Iesum: ab illis principib⁹ et potestatib⁹ tenebrarū regit: sed mundus qui nō cognouit Iesum: id est dilectores mundi p̄ctores ⁊ iniqui: superbi ⁊ infideles. Unū mundus p̄ctores: Quia diligunt mundū: ⁊ diligēdo inhabitat mundū: quomodo dominus dicit ⁊ fabrica ⁊ inhabitants. Bona domus pleriqz bona fabrica: et bona dominus: qz boni conseruant in ea. Et caue domū istaz: qz mala est. Buobus modis dicit mala est domus hec: caue sorte ppter ruinā ne aliquid cadat et te premat. Bic⁹ ⁊ sic alio mō: quēadmodū caue domū istā tam mala ne incurras in laqueū venatiū: ne pauper opprimaris a diuite: ne fraudē aliquā patiaris. Quomodo ergo domus ⁊ dominus: sic mundus ⁊ mundus. Quare aut et iusti cū sint ⁊ ipi in mundo nō dicunt mundus: Quia dicit aplus: In carne aut ambulātes nō sūm carnē militam⁹: cōuersatio aut nostra in celis est. Habitat hic iustus carne: sed corde cū deo est: Et ipse appellatur mundus: si sine causa audit sursum cor: si autē est causa quare audit: sursum cor habet. Mortui eni estis dicit: et vita v̄ta abscōdita est cū christo in deo. Quorū aut vita hic est: id est quorū desideriū et amor hic erit: hic cōterit: hic impli catur: bene dicunt habitatores mundi. Et bene dicunt mundus illi qui habitat in mundo: sicut bene dicunt dominus illi qui inhabitat domū. Mundus ergo ⁊ mundus: mundus per eum factus est: ⁊ mundus eū nō cognouit. Ecce mundus factus est per dñm: ecce mundus qui non cognouit dñm. Laudata fabricam et ama fabricatorem: et noli amare habitare in fabrica: sed habita in fabricatore. Erue me a persequentibus me. ^{Alia līa.} ^{† Quia co} ^{sontati.} ^{Quoniam corroborati sunt sup me.}

Quis dixit corroborati sunt sup me: Lorus christi clamat: ecclesiæ vox est: mēbra christi clamant. Multum crevit numerus peccatorū: Quoniam abundavit iniquitas: refrigescet caritas multorū: Erue me a persequentib⁹ me: quoniam corroborati sunt super me.

^{Alia līa.}
^{† Educ de}
^{custodia.}

Psalms

animā meā: ut p̄site a nomini tuo:
Carcere iste a priorib⁹ varie intellectus est.
Et fortasse iste est carcer: qui et scribit in ti-
tulo. Spelunca. Titulus enim psalmi hui⁹
cū esset in spelunca: oratio. Que spe-
lūca: ipse et carcer. Buo quedā intelligēda
pposuit: sed vñ cū intellectum vtrunc⁹
quodā habitaculo: alteri domus est: alteri
carcer est. Illi qui custodiunt hoies inclu-
sos: et si in domo sua custodiāt: illi qui ar-
tius custodiunt in carcere sunt. Nunquid
et illi in carcere dicēdi esse sūt: Tnū habita-
culū et illi est et illi. Alteri fecit domū liber-
tas: alteri carcerē seruitus. Quibusdā er-
go vissū est: q̄ spēlūca et carcer misericordia iste
sit. Et hoc orat ecclesia: vt de carcere edu-
cat: id est de hoc mundo: de sub sole vbi om-
nia vanitas. Bicit enim: om̄ia vanitas et
presumptio spirit⁹: in om̄i tpe homis quo-
ipse laborat sub sole. Ergo extra istū mun-
dū nescio quare: q̄ pollicet nobis deus
quid futuri sum⁹. forte ideo de loco isto cla-
mam⁹: Educ de carcere animā meā. An-
ima nostra per fidē et spem in christo est: si-
cut paulo ante dixi: Tuta vestra abscondita
est cū christo in deo: corpus aut nostrū in
isto carcere: in isto mundo. Si diceret: educ
de carcere corpus meū: securi acciperem⁹
carcerē mundū: Fortasse tamē ppter aliqua
que nos tenet desideria terrena: cōtra que-
luctamur et dūnicam⁹: q̄ video alia legē in
mēbris meis repugnātē legi mētis mee: et
recte dicim⁹: Educ de carcere animā meā
de hoc mundo: id est de laborib⁹ et pressuris
huius seculi. Non enim caro quā tu fecisti:
sed corruptela carnis et pressure et tempta-
tiones: carcer mibi sunt. Aliqui autē dire-
runt: carcerē iustū et speluncā: corpus hoc
esse: vt hoc sit: educ de carcere animā meā.
Bē et iste intellect⁹ vacillat aliquātu-
lum. Quid enim magnū: educ de carcere
animā meā: educ de corpore animā meā:
Latronū anime et sceleratorū nōne exēunt
de corpore: et eunt in peiores penas: q̄ hic
ptulerūt: Quid enim magnū petis: educ de
carcere animā meā: cū siue sero: siue cito:
necessē sit hinc exire: Forte iustus dicit: iā
moriar: educ de carcere isto corporis animā
meā. Si nimis festinat: nō habet caritatem.
Desiderare quidē hoc debet et cōcupisce-
re: sicut aplus ait: Concupiscētiā habens
dissolui et esse cū christo: multo enī magis

XL

optimū. Sz vbi est caritas: Ergo sequit⁹.
Manere in carne: necessariū ppter vos.
Si de corge ergo educat deus q̄i volue-
rit: posset dci et corpus n̄m carcer: nō qr
carcer est qd̄ fecit deus: sz qr penale et mor-
tale. Buo enī cōsiderāda sunt in n̄o cor-
pore: signētū dei: et pena meriti. Tota ista
forma: status: incessus: mēbra ordinata:
sensu dispositiōes: videre: audire: olfacte-
re: gustare: cōtingere om̄is hec compago
et fabrice distinctio non potuit fieri: nisi a
deo: qui oia operat⁹ est: celestia: terrestria:
summa et imā: visibilia et inuisibilia. Quid
ergo ibi penale nostruz: Q̄ corruptibilis
caro: q̄ fragilis: q̄ mortalis: q̄ indigens:
hoc nō erit in premio. Non enī corpus nō
erit: cum corpus resurgat. Sz quid ibi nō
erit: Corruptio. Corruptibile enī hoc in-
duet incorruptionē. Ergo si caro tibi car-
cer est: nō corpus est carcer tuus: sz corru-
ptio corpistui. Corpus enī tuū fecit deus
boni: q̄ bonus est: corruptionē intulit iu-
stus: q̄ iudex est. Illud habes de benefi-
cio: illud habes de supplicio. Hoc ḡ forte
dixit: Educ de carcere animā meā: educ de
corruptionē animā meam. Si sic intelliga-
mus: non est blasphemia: intellectus con-
stat. Ad extremū fratres sic arbitror: hoc
dixit: Educ de carcere animā meam: educ
de angustia: Baudēti enim homini et car-
cer latus est: et tristi pratum angustuz est.
Ergo orat se educi ab angustia. Q̄uis enī
in spe latitudinē habeat: in re tamē presen-
ti angustias. Attende angustias: apostoli:
Non habui requiē spiritui meo dixit: quia
non inueni L̄ytum fratre meū. Alio loco:
Quis infirmat et ego nō infirmor: Quis
scandalizat et ego nō pro: Qui ergo infir-
mabat et vibebatur: nōne in penis et carce-
re erat: Sed iste pene ex caritate coronam
parturiūt. Unde iterū dicit: Superest mihi
corona iusticie: quā reddet mihi domi-
nus in illa die iustus iudex. Ad hoc valer:
Educ de carcere animā meā: vt confiteat
nomini tuo. Nam educta de corruptione:
quid habet cōfiterit. Peccata nō ibi sunt:
sed laudes sunt. Buobus autē modis cō-
fessio intelligit: et in peccatis nostris: et in
laude dei. In peccatis nostris nota est cō-
fessio: et ita nota om̄i populo: vt q̄n auditū
fuerit nōmē cōfessionis: in lectioē: siue in
laude dicat: siue de peccatis dicat: currat
pugni ad pectus. Motū est ḡ nōmē pfectio-
nis de pecto: Cōfessionē in laude queram⁹.

Malinus

Ebis inuenim⁹: habes in scripturis: Et hec dicit⁹ in p̄fessiō: Opera dñi vniuersa qm̄ bona valde. Ergo hic cōfessio laudis est. Alio loco ipse dñs dicit: Confitebor tibi pater dñe celi et terre: Quid cōfitebas? Nunqđ petā: Christi ergo p̄fiteri erat laudare. Et audi: laudē patris: qz abscondisti hec inquit a sapientib⁹ et prudētib⁹: et reuelasti ea parvulis. Quia ergo post istas corruptiones angusti habitauimus in domo dei: tota vita nostra non erit nisi laus dei. Nam sepe vobis exposuit⁹ est: qz recedente necessitate om̄nia negocia necessitatis intercidit: qm̄ nō erit qd ibi agam⁹. Non dico die et nocte vbi nor nō est: sed toto die cu⁹ vnu⁹ dies est: nō erit quid ibi agam⁹: nisi laudem⁹ quē diligim⁹: qz tūc et videbim⁹. Nōodo nō visum desideram⁹ et laudam⁹: tūc visum quod amam⁹: quomō laudabim⁹. Sine fine erit laus: qz sine fine amor. Quia ergo hoc ibi agemus: ideo educ de carcere animā meam ut cōfiteatur nomini tuo: Beati enim qui habitat in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabūt te. Nōodo impedit carcer: quia corpus quod corrumpit aggrauat animā. Non corpus aggrauat animā: nam et tunc habebim⁹ corpus: sed corpus quod corrumpit. Ergo carcere facit nō corpus: sed corruptio. Educ de carcere animā meā ut cōfiteat̄ nomini tuo. Nam vox que sequit⁹ ex capite sonat dñi nr̄i Iesu christi. Et est talis ipa: qualis hesterna vltima. Hesterna enim vltima: si meministis hec fuit: Singularis ego sum donec tranſea. Et hic que est vltima: Nōo sustinebūt iusti quo ad usq; retribus mihi.

Explícit tractat⁹ de ps. CXLI.
Incipit tractat⁹ de ps. CXLII.
D Epsalmo quē cantauim⁹ iam loquar qd dñs dederit caritati vestre. Hesterno die psalm⁹ breuior tractabat: sed spaciū tpiis dabat nobis copiam etiā de paucis multa dicēdit: Nunc qm̄ prolixior psalm⁹ est: nō debem⁹ tantū in singulis versib⁹ immorari: ne forte non cōcedat dñs facultatē: ut totuz peragrare valeamus. **T**itulus psalmi est: Ipsi David: qn eum filius suus persequebat. In regnorū libris nouim⁹ hoc factuz esse: extulisse inimicū Absalon patri suo: gessisse p̄tra illū nō solum ciuilē: verū etiā domesticū bellū: illum aut nō deiectū inique sed humiliatuz: pie accepisse a dñs

CXLI

disciplinā: sustinuisse medicinā: non retrubuentē iniquitati iniquitatē: sed paratum cor habuisse ad sequendā dñi voluntatē. Ille David ita laudabilis: sed alius David vere manu fortis qd interpretat⁹ David dñs noster Jesus christus agnoscēdus est nobis. Preterita enī illa facta figure fuerant futurop. Nec diu cōmendādū est qd sepe auditis: qd optime retinetis. Queramus ergo in hoc psalmo dñm et salvatōrē nostrū Iesum christū prenūciatē se q hāc p̄phetiam: et quid futurū esset in hoc tpe per ea que pridē facta sunt p̄dicantē. Ipse enī se in p̄phetis p̄dicabat: qm̄ ipse est verbum dei: nec illi tale aliqd dicebat: nisi pleni verbo dei. Annūciabāt ergo christū pleni christo: et illi es ventus p̄cedebāt: quos p̄cedētes nō deserebat. Agnoscam⁹ ergo quēadmodū et christū persequebāt filius suus. Habebat enī filios de quib⁹ dicebat: Non ieunabūt filii sponsi ēgdiū cū eis est spōsus: cū aut ab eis ablat⁹ fuerit spōsus: tūc ieunabūt filii sponsi. Ergo filii sponsi apli: et inter hos persecutor diabolus Judas. Passionē itaq; suā in hoc psalmo p̄dicatur⁹ est christus: audiam⁹. Rursus aut ad hoc intentā faciam⁹ caritatē vestrā: nō docēdo qd ignoratis: s; admonēdo qd nos: dñm et salvatōrē nr̄m Iesū christū caput esse corporis sui: illū vnu⁹ esse mediatorē dei et hominē: hominē Iesum: natū ex virgine tāq; in solitudine: sic in apocalypsi audiūm⁹. Per solitudinem qppē arbitror qd solus ita natus est. Hic enī illa mulier perperit: rectuz p̄lm in virga ferrea. Hec aut mulier antiqua est ciuitas dei: de qua in psalmo dicit: Gloriosa dicta sūt de te ciuitas dei. Hec ciuitas initū habēs ab ipso Abel: sic mala ciuitas a Layn. Antiqua ergo ista ciuitas dei semper tolerās terrā: sperans celum: que etiam hierusalē vocatur et syon: vtiq; de nato quodā in syon: et conditore ipsius syon: psalmus quidaꝝ dicit: Mater syon dicet, homo. Quis homo? Et hō factus est in ea: et ipse fundauit eā aletissim⁹. Benig⁹ ipse in syon factus est hō: sed humilis factus est hō: et idē ipse altissimus fundauit eā ciuitatē in qua factus est hō. Itaq; et illa mulier sole cooperiebat: sole ipso iusticie: quē nō cognoscūt impi⁹: qui dicturi sūt in fine: Ergo errauim⁹ a via veritatis: et iusticie lumen nō luxit nobis: et sol nō ortus est nobis. Est ergo quidaꝝ sole iusticie: qui non oritur impi⁹: Leterū istū